

Måns Lindell
Vätternvårdsförbundet
010-223 36000

Protokoll VU-möte 2019-12-12; Sjöängens kulturcentrum, Askersund

A. ADMINISTRATIVT

90. Mötets öppnande

Ordförande Anders Hedeborg öppnade mötet.

Beslut: Mötet förklarades öppnat.

91. Förslag till dagordning

Föreslagen dagordning föranledde inga frågor.

Beslut: Dagordningen godkändes.

92. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Staffan Fahlgren, Zinkgruvan Mining.

Beslut: Mötet valde Staffan Fahlgren till justeringsperson.

93. Protokoll

Sedan senaste VU har följande protokoll tillkommit. Justerade protokoll finns samlade på hemsidan (de tre senaste åren löpande):

- Styrelsemöte: 20191018 justerat och klart.
- Verksamhetsutskottet: 20190919 justerat och klart.
- Samförvaltning Fisk: 20191023 justerat och klart.

Beslut: Justerade protokoll kan läggas till handlingarna.

94. Kansli & administrativt

Anders Hedeborg och Friederike Ermold har besökt Sterisol AB i Vadstena som är intresserade att bli medlem i förbundet. VU diskuterade ordningen och avgiftsnivå. VU föreslår för styrelsen att i sin tur föreslå stämman i maj 2020 att invälja Sterisol i förbundet. Sterisol har inget eget utsläpp men använder vätternvatten i sina produkter. VU fann att 2 eller 3 andelar är rimligt och styrelsen bör föreslå stämman avgiftsnivå.

Beslut: Kansliet ska förslå styrelsen att föreslå stämman att Sterisol AB väljs in med 2 eller 3 andelar.

95. Ekonomi

- Löpande budget och prognos 2019
Friederike gick igenom budgetläge hittills efter det att Jan-Anders Johansson gjort en sammanställning till 2 december. Budgetläget indikerar att alla moment kan genomföras enligt plan. Intäkter uppgår till budgeterade 1 379 627 kr och utgifter hittills 530 000 kr. Prognos visar att året går jämnt upp. På grund av extramedel från HaV (direkt eller via Länsstyrelsen) kan projekt utföras i större omfattning (t.ex. fler prov) eller minskar kostnader till förbundet.
Särskilda ekonomiska satsningar 2019:
 - Miljögifter i fisk (röding och abborre): belastar konto 4016 med 50 000 kr.
 - Läkemedelsrester och vissa miljögifter i vatten: Inom projektet mäts läkemedelsrester och miljögifter i utsjön, utloppet och tre tillflöden. Belastar konto 4017 med 45 000 kr. Plus ca 70k direkt från HaV (utveckling) och 50k via Länsstyrelsen. Projektet genomförs i samverkan med Vänerens vattenvårdsförbund samt Mälaren. Samtliga kommuner runt Vättern deltar med kompletterande mätningar i vattenverk och/eller avloppsreningsverk.
 - Främmande arter: Utbredning av vandramussla i Motala ström och Göta kanal inklusive Vättern. Projektet genomförs i samverkan med Vänerens vattenvårdsförbund, Linköpings kommun och Länsstyrelsen i Östergötland. Utförare är Borås Högskola och Jan-Erik Svensson. Plus framtagande av informationsbroschyr tillsammans med vattenvårdsförbunden för Väneren, Hjälmaran och Mälaren. Belastar konto 4031 med 10 000 kr. Total projektbudget om ca 90 Kkr (förutom Linköpings och LstEs del).
- Stämman beslöt 2019 att under 2020 genomförs avgiftshöjning varför ekonomin bedöms som trygg över tid.

Beslut: Budgetläget och särskilda satsningar redovisade ovan godkänns.

96. Samförvaltning Fisk

Friederike informerade om att Samförvaltning Vättern var ett av 40 utvalda projekt som presenterades på en konferens i Bryssels den 2-4 december, [Local action in a changing world](#).

På sittande möte kom beslut från Havs- och Vattenmyndigheten rörande hanteringsprogram för signalkräfta. Den största förändringen för Vätterns del är att allmänhetens fiske minskar från fem till tre (sista) helger. Samförvaltnings yttrande hade i stort sett bemötts.

Inom Samförvaltningen håller man på att ta fram spelregler och riktlinjer. Viktigt hur man agerar både inom gruppen och utanför gruppen.

Vidare planerar att bjuda in lokala ledamöter i riksdagens miljö- och jordbruksutskott och informera om Samförvaltningen.

Nästa möte 5 mars.

VU noterar informationen

B. MILJÖÖVERVAKNING & PROJEKT

97. Miljöövervakning

Kansliet har börjat framtagande av nytt samordnat miljöövervakningsprogram för perioden 2021-2026. Ambitionen är att det ska finnas en planering även för perioden 2026-31. På så vis omspanns två ”vattenförvaltningscykler” och några moment med gles frekvens kan beskrivas mer än en gång.

Nya moment som bör ingå är miljögifter i fisk, miljögifter i ytvatten (förutom screeningar), samt främmande arter. Momentbeskrivningar kommer outsourcas till experter, när det är lämpligt. Det är därför viktigt att budgetera för administrationen med ta fram programmet.

Kansliet planerar för återinventering av insekter i strandzonen som senast genomfördes 2014.

VU noterar informationen

98. MÖV-projekt 2019/2020

Särskilda satsningar 2019

- Läkemedelsrester. Projekt som utförs gemensamt för de stora sjöarna med stöd av bl a HaV samt respektive vattenvårdsförbund. Gjordes senast 2005 och finns som [rapport](#). Samtliga kommuner deltar med egna prover t ex dricksvatten/reningsverk etc. Provtagning genomförs flera gånger under ett år framåt och beräknas redovisas som rapport höst 2020. Uppdraget genomförs av SLU.
Budget: 70Kkr (HaV) + 50Kkr (Lst-HaV)+ 45Kkr. Fortsätter 2020.
- Miljögifter fisk: Analys av provtagen röding (2018) görs i år. Under året påbörjas även regelbunden insamling (och analys) av abborre (utöver röding) för att kunna jämföra med fler sjöar.
Budget: 150 Kkr (Lst-HaV) + 50 Kkr VVFB= ca 200 000 Kkr.
Fortsätter 2020.
- Främmande arter:
 - Vandrar mussla: Provtagning kommer genomföras under 2019 efter larver (med Vänerens VF, Linköpings kommun och Länsstyrelsen Östergötland).
 - Infomaterial togs fram om främmande arter i Stora Sjöarna (med Väneren, Mälaren och Hjälmaran).
Budget 10 Kkr (VVF) plus HaV-medel på total 90 Kkr.
- Mikroplast i sediment: Kompletterar undersökning i ytvatten från 2017, tillsammans med Vänerens och Mälarens VVF. Färdigställs 2020.
Budget: Kostnad ca 160 Kkr. 120 Kkr från Naturvårdsverket. Rest kan finansieras via outnyttjad budget från vattenfasen (ca 70 000 kr).

Särskilda satsningar 2020

- Många projekt fortsätter 2020 (se ovan)

- Läkemedelsrester i fisk. Projekt som utförs gemensamt för de stora sjöarna och kompletterar undersökningen i vatten.
Budget: 150k från HaV totalt.
- Om det finns finansiering:
- Bakterier i vatten: Aldrig gjort men relevant för t.ex. dricksvatten.

VU påtalade vikten att samordna undersökningar med industri och annan egenkontroll, samt SRK. T.ex. undersökning av miljögifter i fisk. Länsstyrelserna i Östergötland och Västra Götaland samlar just nu in sik via yrkesfisket. Kansliet efterforskar syfte etc.

VU noterar informationen

99. Provfiske (program & projekt)

- Provfiske i Vättern (ca 450k), Länsstyrelsen i Jönköping utförare
- Lekprovfiske röding (ca 380 000 kr), förlängt till 2020 (4 år).
Länsstyrelsen i Jönköping är utförare.

Årets provfiske efter röding visar att 2019 inte avviker mot tidigare år utan att beståndet ser ut att stabilisera sig något efter flera år av återhämtning. Fortfarande sårbart bestånd. Dock kan utläsas att det är fler mindre individer men färre stora individer. Samma bild bekräftas av rödinglekprovfiske. Relativt stort fisketryck idag på röding och det finns behov att se över begränsningar i uttag, såsom tex maximimått och minskad bag limit.

VU noterar informationen

100. Rapportering och annat

Vätternvårdsförbundet går allt mer mot digitalisering. Detta gäller även för rapporter. Kansliet bör dock stämma av med t ex Havs-och Vattenmyndigheten så att digital redovisning uppfyller krav i avtal mm.

***Beslut:** Kansliet kontrollerar med HaV om digital redovisning.*

101. Risk&Säkerhetsarbete

Kustbevakningen har ett formellt ansvar för såväl förberedande risk- och sårbarhetsanalyser (RSA), samt för sjö-och miljöräddning i Vättern. Kustbevakningen har tagit med kontakt med kansliet och har börjat ta fram en RSA för Vättern. Kansliet är behjälplig med underlag och information till medlemmarna.

Kustbevakningen avser att bjuda in berörda aktörer runt Vättern till ett möte i Jönköping i mars 2020. Kustbevakning har frågat om Vätternvårdsförbundet kan vara värd för mötet och bistå med kontaktinfo mm.

***Beslut:** Vätternvårdsförbundet ska vara värd till mötet om risk- och säkerhetsarbete för Vättern.*

102. Vätternvårdsförbundets deltagande/utförande i andra sammanhang

PFAS-studie: Örebro universitet genomför ett doktorandprojekt om PFAS där bl a Vättern ingår. Kansliet följer och är behjälpliga.

VU noterar informationen.

C. INFO/KOMMUNIKATION/UTBILDNING

103. Kommunikationsstrategi

Styrelsen beslöt på höstmötet att kansliet ska jobba vidare med kommunikationsstrategin, och en referensgrupp ska ingå. Målet är att ha strategin klar till stämman.

LSt E undersöker sin möjlighet att bistå med kommunikatörshjälp, och även Zinkgruvans kommunikatör kan vara behjälplig.

Beslut: Kansliet ska fortsätta arbetet med kommunikationsstrategin.

104. Hemsidan

Hemsidan behöver en rejäl ansiktsupplyftning då den är trögarbetad idag. Smärre akuta saker ska avhjälpas men en omstrukturering bör göras i kombination med kommunikationsstrategin. Kansliet har fått in anbud på i storleksordning 150 kkr för att omarbeta hela sidan. Det kan således kräva en större ekonomisk satsning.

VU noterar informationen.

105. Skolprojekt Calluna, projektansökning till Leader

Leader Vättern har beviljat konsultfirman Calluna ett projekt att ta fram en webbplattform med information om Vättern. Formellt inväntas ett beslut från Jordbruksverket i mars. Förbundet bistår med tid och underlag under projekttiden, och går in som ansvarig utgivare för att säkra upp plattformen efter projekttiden. VU diskuterade frågor är t.ex. hur plattformen kommer kopplas till vattern.org. Vår egen sida är kontinuerlig verksamhet och bör därför drivas som basen. Till denna kan andra ”projektrelaterade” sidor kopplas. Ingång ska vara tydlig från Vätternsidan. VU diskuterade också ev samordningsvinster med att göra om vår egen vattern.org samtidigt så det blir kompatibla lösningar.

106. Kontakt med politiker runt Vättern

Kansliet har besökt samtliga kommuner förutom Motala.

VU noterar informationen.

107. Vätterndagen (Friederike)

Vätterndagen hölls den 8/11 i Hjo, ca 90 besökare. Feedback från åhörarna var övervägande positiv. [Program](#).

Ekonomi:

Dagen blev billigare än beräknad pga lägre kostnader för lokal och föredragshållare; totalkostnaden hamnade på ca 50k.

Egen budget på 70Kkr (inklusive medel från Länsstyrelsen: 20Kkr)

Inbetalningar anmälningsavgift: 5Kkr; HaV: 10Kkr. Hjo kommun har bidragit med fika.

Ur enkäten:

- 88% tyckte att dagen har varit givande
- 83% har lärt sig något nytt
 - Bra generell genomgång av läget för Vättern
 - Mycket bra organiserat, bra mix av föredrag.
 - Mycket trevlig och intressant dag
- 81% tyckte det var bra/mycket bra kvalitet på föredragshållare
- Tina Kyrkander, Maria Björnsdotter och Magnus Karlsson var särskilt populära.
- Pass 1 och 2 (MÖV och Miljögifter) tycktes lite mer relevanta än pass 3 och 4 (Främmande arter och Fiske)
 - Bra allihopa
 - Det var helt klart för mycket om kräfter
 - Mycket bra spridning och duktiga föreläsare
- 71% tyckte att musiken var bra/mycket bra
 - Bra avbrott, trevligt med att sätta toner på vattnet och sjön, bra genomförande.
 - Mycket underhållande texter och duktiga musiker. Lagom längd på inslaget
- Frågor som man var intresserade av (tex nästa Vätterndag)
 - Aktuell forskning (74%)
 - Vätterns skydd och bevarande (69%)
 - Vätterns utmaningar (62%)
 - Vätterns nyttjande (55%)
 - Även information åtgärder efterfrågades.
- 88% tyckte om lokalen
- För 40% var det första Vätterndagen
- Blandad sammansättning: Nästan hälften representerade kommuner (32%) och myndigheter (14%); 24% ideell organisation; 25% privatperson/övrigt
- De flesta fick information om Vätterndagen via vår epost (57%) eller via kollega (24%); bara 10% via hemsidan
- Sluttiden uppfattades som sent, fredag är inte heller helt optimalt

VU noterar informationen.

108. Publiceringar (Friederike)

Rapporter

- [131: Mikroplaster](#)
- 132: Årsrapport 2018
- 133: Påväxtalger i Vättern 2018

Övrigt

- –

VU noterar informationen.

109. Vattenråd (Friederike)

- Vattenmyndigheten: Från och med 2019 har ett löpande avtal med Vattenmyndigheten, och får då årligen 62Kkr. Vi brukar skicka vidare

ungefär hälften som samverkansbidrag till föreningar i avrinningsområdet.

- Motala akvarium 10 000 kr
- Östra Vätternbranterna 8 000 kr
- Vätterns Fritidsfiske FVV 5 000 kr
- Visingsörådet 5 000 kr
- Yrkesfiskare 5 000 kr
- Extra-bidrag från VM för projekt relaterad till övergödning: beviljat 102k till extraundersökningar i Alsens tillrinnande vattendrag (med Lst Örebro)
- Även Vikens vattenråd har ansökt 100k till två projekt, VVF går in som ”ansvarig” då Viken inte officiellt är ett vattenråd (delvattenråd under Vätternvårdsförbundet).

Beslut: VU godkänner fördelning av samverkansbidrag.

110. Information: Yttrande/Remisser (Friederike)

- Ut
 - Vätternvatten AB: [Samråd Vätternvatten](#)
 - Jönköpings kommun: [Samråd Simsholmen ARV](#)
- In
 - Jönköpings kommun: VA-plan (20 december)
 - Pågående ärenden m
 - Karlsborg flygplats
 - N Kärr
 - Miljöprovning Hammarens flygskjutsmål
 - Signalkräfta

VU noterar informationen.

111. Information: Kalender (alla)

- 2-3 december Utförmöte i Stockholm

VU noterar informationen.

112. Övrigt (alla)

Nästa möte är den 10/2 [red: fel datum, rätt datum enligt agenda är 20/2] och Jörgen Ryberg kan bjuda in till Nammo Vanäsverken. Styrelsen har nästa möte den 18/3.

113. Mötet avslutas (Anders)

Friederike Ermold
Vid protokollet

Anders Hedeberg
Mötesordförande

Staffan Fahlgren
Justeringsperson

Deltagare: Anders Hedeberg, Måns Lindell, Friederike Ermold, Jan-Anders Johansson, Thomas Schön, Lars Gezelius, Jörgen Ryberg
Via Skype: Annica Magnusson, David Lymer